

BOEKAANKONDIGINGEN.

Diagnostik und Therapie der Magenkrankheiten, von Prof. Dr. I. BOAS. 8ste en 9de uitgave. GEORG THIEME, Leipzig, 1925. Prijs f 18.50.

Deze nieuwste uitgave van het bekende boek van BOAS is inderdaad volledig opnieuw bewerkt. Wie, zooals ref., dit handboek in 12 jaar niet meer heeft doorgewerkt, komt onder den ban van de feitenkennis van dezen in het vak vergrijsden maag- en darmarts, niettegenstaande den soms ietwat stroeven stijl. Geen enkel onderdeel van het groote materiaal, dat op het gebied der onderzoekings- en behandelingsmethodes van de ziekten van de maag, dat in de laatste tientallen jaren is verschenen, is in dit werk vergeten of oppervlakkig behandeld. En juist door deze uitgebreidheid, gepaard gaande met een stelselmatige indeeling, is een overzicht verkregen van het werk, dat op dit gebied van de onderzoekingen van KUSSMAUL af tot de eerste uitgave van dit boek, die in 1890 verschenen, en van 1890 af tot heden, is geleverd.

In het hoofdstuk, dat de diagnostiek behandelt, vinden wij van begin tot einde, zonder verwaarloozing van een enkel détail, al de onderzoekingsmethodes, waarover wij beschikken, verzameld. Zoowel aan de duodenumsonde van EINHORN, als aan het gefractioneerde onderzoek van den maaginhoud volgens de methode van REHFUSS, evenals aan de gastroscopie, en de nieuwste gastroscopen, is een ruime plaats gegeven. Aan het röntgenologisch onderzoek van de maag, dat zich vroeger slechts zeer matig in de belangstelling van BOAS mocht verheugen, wordt thans met volle maat het toekomstige gewicht toegemeten. Zelfs zegt BOAS thans, dat men het röntgenologisch onderzoek in ieder geval, waarin de andere onderzoekingsmethodes niet de volledige klaarheid brengen, moet toepassen; maar BOAS vreest, dat, indien men ook in die gevallen, waarin men denkt de diagnose met volstrekte zekerheid te kunnen stellen, nog röntgenologisch gaat onderzoeken, van den diagnostischen blik en de kunst van het vak slechts weinig meer zal overblijven. Natuurlijk is aan de onderzoekingsmethodes voor het aantoonen van verborgen bloed in ontlasting en maaginhoud een zeer ruime plaats bedeed, waarvan, behalve de onderzoekingen van BOAS zelf, vooral de spectroscopische onderzoekingsmethodes van SNAPPER, terecht, uitvoerig behandeld en op zeer groote waarde geschat worden.

Merkwaardig is, dat de zweer van den twaalfvingerigen darm en van de maag, tegelijkertijd wordt behandeld, als *ulcus pyloricum*. Aangezien wij juist door de röntgenologie in de meeste gevallen scherp de differentiale diagnose tusschen deze beide zweren kunnen vaststellen, doet het vreemd aan, deze indeeling, waarover vele boeken zijn volgeschreven, te zien wegvallen. BOAS deelt thans het standpunt met vele Fransche onderzoekers, die het verschil tusschen deze zweren in aetiologie, symptomatologie, in behandeling en prognose zóó gering achten, dat zij sinds vele jaren reeds spreken van het *ulcus juxtapyloricum*. Bij het hoofd-

stuk der behandeling der maagzweer, treft het ons ook weer, dat behalve de op rijke ervaring gegrondveste oudere behandelingsmethodes, de moderne methodes op rustige, dikwijls opbouwende wijze, worden besproken. De kuur van SIPPY wordt geroemd, evenals het door FULD, steunend op de theorie, dat bij de maagzweer een tekort bestaat aan antipepsine, aanbevolen amynine.

De door RUD. SCHMIDT en later door HOLLER toegepaste behandeling met novoprotine en vaccineurine, worden besproken evenals de chirurgische behandeling van de maagzweer en de laatste publicaties van KELLING en VON HABERER ter voorkoming van het *ulcus pepticum jejuni*.

Kortom — het moge uit deze weinige grepen blijken — dit welverzorgde boek, versierd met uitmuntende röntgenfoto's, is een werk, dat, niettegenstaande het feit, dat de eerste uitgave vóór 35 jaar verscheen, als een nieuw handboek der maagpathologie beschouwd mag worden. De grijze meester heeft ons verrijkt met een standaardwerk, dat den beoefenaar der interne geneeskunst niet warm genoeg aanbevolen kan worden.

FOYER.

L. DUBREUIL-CHAMBARDEL, *Traité des variations du système artériel*. Première partie: Variations des artères du pelvis et du membre inférieur. Paris, MASSON et Cie. 1925. Prijs 35 frcs.

Fransche anatomen, met name TESTUT en LE DOUBLE hebben zich verdienstelijk gemaakt met het verzamelen en catalogiseeren van variaties op het gebied van de leer van het skelet en de spieren. Ook de vergelijkende ontleedkunde van deze orgaanstelsels is daarbij uitvoerig in het onderzoek opgenomen. DUBREUIL zet het werk van zijn leermeester, LE DOUBLE, voort en heeft een dergelijk werk ondernomen ten opzichte van het vaatstelsel. Als eerste deel van dit werk is het boek verschenen, welks titel hierboven staat. Drie dergelijke boeken moeten nog volgen, voordat het werk volledig zal zijn.

Eerbiedwaardig is de hoeveelheid werk, de speurzin, de berg van literatuur, die voor ons opdoemen, als wij dit boek doorzien. De waarde ligt natuurlijk voor het allergrootste gedeelte daarin, dat het een standaardwerk zal worden, waarin men alles zal kunnen naslaan en zoeken, zoodra men op een afwijking in het arterieele vaatstelsel stuit, welks verklaring men niet in een gewoon leerboek aantreft. Vergelijkend anatomische gegevens zullen kunnen helpen, als men de gevonden variatie aan een nader onderzoek zou willen onderwerpen. Het is jammer, dat het formaat van het boek niet met het gewone octavo der werken van LE DOUBLE overeenstemt. Niet alleen het formaat, ook druk, papier en afwerking dragen eenigszins het stempel, dat het geheel „op een koopje” gedaan is.

A. J. P. VAN DEN BROEK.